

EMEKLİ OLAN PROF. DR. MEHMET KOCABATMAZ HOCA'NIN

HAYATI VE BİLİMSEL ÇALIŞMALARI

Aşkın Yaşar¹

Giriş

Bu makale, veteriner hekimliği fizyoloji alanında rumenoloji ve hematoloji çalışmalarıyla tanınan Prof. Dr. Mehmet Kocabatmaz'ın bilimsel yaşamını incelemek, ülke hayvancılığının ve veteriner hekimliğinin sosyal sorunlarına gösterdiği ilgisini ortaya koymak, ayrıca veteriner hekimliği biyografisine katkı sağlamak amacıyla ele alındı.

görevlendirildi. 24.1.1984 tarihinde Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Fizyoloji Bilim Dalı'na kadrolu doçent olarak atandı. 15 Nisan-15 Temmuz 1986 tarihleri arasında Almanya'nın Hannover şehri Veteriner Yüksek Okulu Fizyoloji Enstitüsü'nde "Koyunlarda İzole Edilen Rumende Ca'un Net Resorpsiyonu Üzerinde Araştırma yapmak" üzere görevlendirildi. 15 Eylül

1988 tarihinde 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu uyarınca profesörlüğe yükseltildi. 13 Eylül 1991 tarihinde profesörlük kadrosuna atanan Prof. Dr. M. Kocabatmaz 16 Mart 1998 tarihinde emekli oldu.

Hayatı

Denizli'nin Tavas kazasında 1946 yılında doğdu. İlk ve orta öğrenimini Tavas'ta, Lise öğrenimini Denizli'de tamamladı. 1965-1966 ders yılında Tavas'ın Yukarıboğaz Köyü'nde vekil öğretmenlik yaptı. 1966 yılında girdiği Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi'nden 1971 Haziran döneminde mezun oldu. Temmuz 1971 F.Ü. Veteriner Fakültesi Fizyoloji Kürsüsü asistanlığına atandı. 15.5.1975'de Veteriner Hekimliği Fizyoloji Bilim Dalında Dr. Med. Vet. ünvanını aldı. Aynı yıl Veteriner Asteğmen olarak askerlik görevini tamamladı. Eylül 1977'den Mart 1978 tarihine kadar İngiltere'nin Edinburgh Üniversitesi Veteriner Fakültesi Fizyoloji Kürsüsü'nde inceleme ve araştırmalarda bulunmak üzere görevlendirildi.

Yurda dönüşünden 7 ay sonra Öğretim Görevlisi olarak atandı. 21 Nisan 1981'de 1750 sayılı Üniversiteler Kanunu uyarınca Fizyoloji Bilim Dalı'nda Doçentlik ünvanı aldı. 30 Haziran 1981'de doçent kadrosuna atandı. 2547 sayılı kanunun 2880 sayılı Kanun'la değişik 40 (b) maddesine göre; 20.12.1983'de S.Ü. Veteriner Fakültesi'nde

Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri

Kocabatmaz, F.Ü. Veteriner Fakültesi Fizyoloji Kürsüsünde asistan olarak görev yaptığı 1971-1978 tarihleri arasında fizyoloji dersinin uygulamalı kısmını verdi. 20 Mart 1978'de Fakülte Kurulu kararıyla teorik ve pratik fizyoloji derslerini vermek üzere görevlendirildi ve Öğretim Görevlisi olarak çalıştığı dönemlerde de aynı dersleri vermeye devam etti. 21 Nisan 1981'den itibaren, F.Ü. Veteriner Fakültesi'nde okutulan fizyoloji dersleri ile Fizyoloji Bilim Dalı'ndan doktora programları gereği ders alan değişik bilim dallarından Araştırma Görevlilerine teorik ve pratik fizyoloji konularını kapsayan dersler de okuttu.

F.Ü. Fen Fakültesi Fakülte Kurulu'nun (13.11.1981) kararıyla, fakültenin Biyoloji Bölümü 3. sınıf öğrencilerine 1981-1982 ve 1982-1983 öğretim yıllarında teorik ve uygulamalı fizyoloji derslerini okuttu. Kasım ve Aralık 1983 aylarında 15'er gün süreyle S.Ü. Veteriner Fakültesi Fizyoloji Bilim Dalı laboratuvarının kurulması için görevlendirildi ve söz konusu laboratuvarın kurulmasını sağladı.

20.12.1983'de YÖK yasası'nın 40 (b) bendine göre, 24.1.1984'den itibaren Doçent olarak S.Ü. Veteriner Fakültesi'nde program gereği öğrenci düzeyinde ve uzman-doktora adaylarına lisansüstü düzeyde fizyoloji dersleri verdi.

Prof. Dr. Kocabatmaz yönetiminde H.Keleştimur (1984), M. Aksakal (1984), T. Keçeci (1993) ve Ş. Kaya (1994) doktora tezlerini tamamladılar.

İdari Görevleri

Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesinde Fakülte Kurulu (1981-1983) ve Yönetim Kurulu Üyeliği (1982-1983); F.Ü. Fen Fakültesi Fakülte Kurulu Üyeliği (1981-1983); F.Ü. Veteriner Fakültesi Temel Bilimler Bölümü Başkanlığı (1982-1983); F.Ü. Veteriner Fakültesi Dekan Yardımcılığı (1982-1983) ve F.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitü Kurulu Üyeliği (1982-1983) görevlerinde bulundu.

Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi'nde görevlendirildiği yıllardan itibaren, Dekan Yardımcılığı (1984-1986 ve 1989-1991); S.Ü. Rektörlüğü İhale Komisyonu Başkanlığı (1984); S.Ü. Döner Sermaye İşletmesi Yürütme Kurulu Başkanlığı (1984); S.Ü. Veteriner Fakültesi Yönetim Kurulu (1984-1997) ve Fakülte Kurulu Üyeliği (1984 ve 1991-1992); S.Ü. Veteriner Fakültesi Satınalma Komisyonu Başkanlığı (1985); S.Ü. Veteriner Fakültesi Biyokimya-Fizyoloji Anabilim Dalı Başkanlığı ve Fizyoloji Bilim Dalı Başkanlığı (1985); S.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitü Kurulu ve Yönetim Kurulu Üyeliği (1985); Fakülteyi temsilen 2 yıl süreyle S.Ü. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Genel Kurulu üyeliği (1989); S.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü (1991) ve son olarak 23 Eylül 1992'de S.Ü. Mesleki Eğitim Fakültesi dekanlığına atanan Prof. Dr. Mehmet Kocabatmaz Fırat ve Selçuk Üniversitelerinin değişik kademelerinde birçok idari görevlerde bulundu.

Prof. Dr. Kocabatmaz 1994 yılından itibaren S.Ü. Mesleki Eğitim Fakültesini Yaşatma ve Geliştirme Vakfı'nın* kuruculuğu ve başkanlığı görevlerini de yürüttü. Vakfa ait eğitim-öğretim binasının yapılması ve atölyelerinin donatılmasında

büyük emek sarfeden Kocabatmaz 21 Ocak 1998 tarihinde Dekanlık görevinden ayrılarak aktif idari görevlerini tamamladı.

Bilimsel Yayınları

Akademik çalışmalarına 1971 yılında başlayan Prof. Kocabatmaz 27 yıllık üniversite yaşamında 38 bilimsel çalışma yaptı. Hayvancılık ve veteriner hekimliği ile ilgili aktüel haber yazılarında bulunan hocanın çalışmaları aşağıda sunulmuştur:

1 - Kocabatmaz, M. (1977). Elazığ Bölgesi Besi Sığırlarında Kan Serumunda A Vitamini Aktivitesi ile Karaciğer A Vitamini Miktarındaki Mevsimsel Değişmeler. F.Ü. Veteriner Fakültesi Yay. : 10 Doktora Tezi : 5. AÜ Basımevi, Ankara.

2 - Kocabatmaz, M., Ekingen, G. (1977). Preliminary Investigations on Some Hematological Norms in Five Freshwater Fish Species. F.Ü.Vet.Fak.Derg. 4, 1-2,28-40.

3 - Kocabatmaz, M. (1980). Değişik Oranlarda Şeker Pancarı Posası Kapsayan Rasyonların Akkaraman Koyunlarda Rumen Mikrofaunası Üzerindeki Etkileri ile Rumen İçeriği ve kan Metabolitlerindeki Fizyolojik Değişiklikler (Doçentlik Tezi). TÜBİTAK, Proje No : 475, Elazığ.

4 - Kocabatmaz, M., Ekingen, G.(1984) . Değişik Tür Balıklarda Kan Örneği Alınması ve Hematolojik Metotların Standardizasyonu. Doğa Bilim Derg., 8,2,149-159.

5 - Kocabatmaz, M., Ekingen, G. (1987). Comparative Studies on Leucocytes of Some Freshwater Fish Species. S.Ü. Vet. Fak. Derg. 3,1,71-82.

6 - Kocabatmaz, M., Durgun, Z., Eksen, M. (1987). Kuru Yoncanın Rumendeki Silialı Protozoonlar Üzerindeki Etkisi. S.Ü. Vet. Fak. Derg., 3,1,259-270.

7 - Kocabatmaz, M., Aslan, V., Sezen, Y., Nizamlioğlu, M. (1989). İshalli Neonatal Buzağuların Prognozu ve Tedavisi. S. Ü. Vet. Fak. Derg.,1, 197-212.

8 - Kocabatmaz, M., Eksen, M., Durgun, Z. (1988). Ankara Keçilerinin Rumenindeki Silialı Protozoonların Gelişmesinde Farklı Rasyonların Etkisi. S.Ü. Vet.Fak.Derg., 4,1, 1-20.

9 - H. Höller, G. Breves, M. Kocabatmaz, and Herta Gerdes (1988). Flux of Calcium Across the Sheep Rumen Wall in Vivo and in Vitro. Quarterly Journal of Experimental Physiology, 73, 609-618.

10 - Kocabatmaz, M., Aksoylar, M.Y., Durgun, Z., Eksen, M. (1988). Akkaraman Kuzularında Defaunasyonun Uçucu Yağ Asitleri Üzerindeki Etkisi. S.Ü. Vet. Fak. Derg., 4,1, 297-307.

11 - Kocabatmaz, M., Eksen, M., Durgun, Z. (1988). Ankara Keçisinin Rumen Sıvısı ve Kanında Bazı Metabolitlerin Değerleri. S.Ü. Vet. Fak. Derg., 4,1, 285-296.

12 - Kocabatmaz, M., Aksoylar, M.Y., Durgun, Z., Eksen, M. (1989). Farklı Rasyonların Ankara Keçilerinin Rumen pH'sı ve Uçucu Yağ Asitleri Üzerindeki Etkisi. S.Ü. Vet. Fak. Derg., 5,1, 77-90.

13 - Tuncer, Ş.D., Kocabatmaz, M., Coşkun, B., Şeker, E. (1989). Kimyasal Maddelerle Muamele Edilen Arpa Samanının Sindirilme Derecesinin Naylon Kесе (Nylon Bag) Tekniđi ile Tesbit Edilmesi. DOĞA TU Vet. Hay. D.C.13.5,1,66-81.

14 - Eksen, M., Kocabatmaz, M., Durgun, Z., Keçeci, T., Keskin, E., Demirci, Ş. (1992). Kuru Yoncanın Koyunların Tükürük, Rumen İçeriği ve Kanında Na, K, P ve N Düzeyleri ile Tükürük Sekresyonu Üzerine Etkisi. Hayvancılık Araştırma Derg., 2,1, 35-39.

15 - Kocabatmaz, M., Durgun, Z., Eksen, M. (1992). Yerli Kara Besi Sığırlarının Rumen Protozoa Populasyonu ile Rumen İçeriği ve Kan Metabolitleri Üzerinde Fosforun Etkisi. Hayvancılık Araştırma Derg., 2,1, 4-8.

16 - Kocabatmaz, M., Eksen, M., Durgun, Z. (1992). Ankara Keçilerinin Rumen ve Kan Metabolitleri Üzerinde Fosforun Etkisi. S.Ü. Vet. Fak. Derg., 8,1, 9-13.

17 - Tuncer, Ş.D., Kocabatmaz, M., Coşkun, B., Eksen, M., İnal, Ş. (1992). Besi Kuzularının Rasyonlarına Katılan Niasin'in Besi Performansı, Kan ve Rumen Sıvısı Metabolitleri ile Rumen Mikroorganizmaları Üzerine Etkisi. Hayvancılık Araştırma Derg., 2,1, 28-32.

18 - Durgun, Z., Keskin, E., Kocabatmaz, M., Eksen, M., Keçeci, T., Kaya, Ş. (1994). Soğanın Bazı Hematolojik Değerler Üzerindeki Etkileri. Konya Sağlık Eğitim Enst. Yay. No:15, 116-126.

19 - Keçeci, T., Kocabatmaz, M. (1994). Hipotiroidizmin Koyunlarda Bazı Kan ve Rumen İçeriği Metabolitleri ile Ağırlık Kazancı Üzerindeki Etkisi. Vet. Bil. Derg., 10, 1-2, 58-62.

20 - Keçeci, T., Kocabatmaz, M. (1994). Hi-

potiroidizmin Kan Üre Azotu, Total Protein, Glikoz ve Total Kolesterol Düzeyleri Üzerinde Etkisi. Vet. Bil. Derg., 10, 1-2, 134-138.

21 - Keskin, E., Durgun, Z., Kocabatmaz, M. (1994). Kangal İrki Köpeklerde Bazı Hematolojik Parametreler ile Kan Gazları ve Plazma Elektrolit Düzeyleri. Vet. Bil. Derg., 1-2, 35-38.

22 - Kocabatmaz, M., Keçeci, T., Kadak, R. (1984). Hipotiroidizmin Koyunlarda Karkas Özellikleri ve Et Kalitesine Etkisi. Hayvancılık Araştırma Derg., 4, 1, 19-22.

23 - Keçeci, T., Kocabatmaz, M. (1995). Farklı Yaş ve Cinsiyetteki İsviçre Esmeri Sığırlarda Kan Serumu Tiroid Hormonları ile Bazı Hematolojik Değerler. Veterinarium, 6, 12, 70-75.

24 - Keçeci, T., Kocabatmaz, M. (1995). Horozlarda Stres ve Askorbik Asidin Bazı Kan Metabolitleri Üzerindeki Etkisi. Vet.Bil.Derg., 11,2,29-33.

25 - Keçeci, T., Kocabatmaz, M. (1995). Deneysel Olarak Stres Oluşturulan Leghorn Horozlarda Askorbik Asit (Vitamin C) ve Asetil Salisilik Asit (Aspirin)'in Bazı Hematolojik Parametreler Üzerindeki Etkisi. Vet. Bil. Derg., 11, 2, 53-58.

26 - Keçeci, T., Kocabatmaz, M., Kadak, R. (1995). Asetik Asidin Koyunlarda Rumen pH'sı, Uçucu Yağ Asitleri ve Protozoonlar Üzerindeki Etkisi. Vet. Bil. Derg., 11,2, 35-40.

27 - Keçeci, T., Kocabatmaz, M., Sezer, A.N. (1995). Laktasyondaki İsviçre Esmeri Sığırlarda Kan Serumu Tiroid Hormonları, Glikoz ve Kolesterol Düzeyleri. Vet. Bil. Derg., 11, 1, 111-118.

28 - Keskin, E., Durgun, Z., Kocabatmaz, M. (1995). Büyümekte Olan Erkek ve Dişi Japon Bildircilerinde Bazı Hematolojik Parametrelerin Seyri Üzerine Bir Çalışma. Vet.Bil.Derg., 11,2, 89-94.

29 - Keskin, E., Durgun, Z., Kocabatmaz, M. (1995). Gelişmekte Olan Japon Bildircilerinde Yosun Eksaktının Hematolojik Etkileri. Vet.Bil.Derg., 11,1,105-110.

30 - Keskin, E., Durgun, Z., Kocabatmaz, M. (1995). Kolesterol İlaveli Rasyonla Beslenen Tavukların Plazma Kolesterol, Glikoz ve Total Protein Düzeyi Üzerine C Vitamininin Etkisi. Hayvancılık Araştırma Derg., 5,1-2, 46-48.

31 - Keskin, E., Durgun, Z., Kocabatmaz, M., Er-yavuz, A. (1995). Deneysel Hiperkolesterolemi Oluşturulan Köpeklerde Bazı Hematolojik Parametreler Üzerine Soğan Yağının Etkisi. Vet. Bil. Derg., 11,2, 107-112.

32 - Durgun, Z., Keskin, E., Kocabatmaz, M. (1996). Tavuklarda Arteriyel ve Venöz Kan Gazları ile Bazı Plaz-

ma Elektrolit Düzeyleri. Vet. Bil. Derg., 12,1, 23-26.

33 - Keçeci, T., Kocabatmaz, M., Eryavuz, A. (1996). Koyunlarda Rumene Verilen Glikozun Rumen Ph'sı, Uçucu Yağ Asitleri ve Protozoonlar Üzerindeki Etkisi. Vet. Bil. Derg., 12,1,15-21.

34 - Durgun, Z., Keskin, E., Kocabatmaz, M., Keçeci, T. (1997). Çeşitli Anyonların Bildiricilerde Kan Asit-Baz Dengesi ve Büyüme Üzerine Etkisi. Tr. J. of Veterinary and Animal Sciences. 21, 39-42.

35 - Keskin, E., Durgun, Z., Kocabatmaz, M., Traş, B., Eryavuz, A., Dönmez, N. (1997). Effect Of Garlic Oil on Erythrocyte Membrane Phospholipid Fraction in Hypercholesterolaemic Dogs. Med. Sci. Res., 25,11, 761-763.

36 - Kocabatmaz, M., Keskin, E., Durgun, Z., Eryavuz, A. (1997). Effect of Garlic Oil on Plasma, Erythrocyte and Erythrocyte Membrane Total Lipids, Cholesterol and Phospholipid Levels of Hypercholesterolaemic Dogs. Med. Sci. Res., 25, 265-267.

37 - Keskin, E., Durgun, Z., Kocabatmaz, M., Baş, A.L., Dönmez, N., Önder, F. (1998). Effects of Garlic and Aspirin on Some Coagulation Parameters in Hypercholesterolaemic Rabbits. Med. Sci. Res., 26, 413-415.

38 - Kaya,Ş., Kocabatmaz, M. (1998). Değişik Oranlarda Üre Kapsayan Rasyonların Ankara Keçisinin Rumen ve Metabolitleri Üzerindeki Etkisi. Vet. Bil. Derg.,14,1, (Dizgide).

Radyo ve Gazete Yayınları

1 - Kocabatmaz, M. (1985). Hayvan Hastalık ve Zararlıları ile Mücadelenin Üretime ve Ekonomiye Sağlayacağı Katkıları, TRT - 1 : Köyümüz - Köylümüz Programı. 10 Mayıs 1985, Saat : 17.00 (Konuşma metni).

2 - Kocabatmaz, M. (1987). Pencereyi Hayvan Midesi (Aktüel Bilimsel Haber). Anadolu'nun Sesi Aylık Gazete, Haziran 1987, Yıl : 2, Sayı:15, Ankara.

3 - Kocabatmaz, M. (1987). Türkiye'de Veteriner Hekimlik Öğretimi. Yeni Konya Gazetesi, 23-24 Aralık 1987, Konya.

Veteriner hekimliği ile ilgili olarak;

"Fazla sayıda mesleki ders yanında kültür derslerini de alarak çok yönlü yetiştirilen veteriner hekimlerin sorumlulukları oldukça ağırdır."

"Veteriner hekimliği oldukça ağır şartlar altında icra edilen ve sorumluluk gerektiren bir meslektir. Günün her saatinde çalışmak zorunda kalabilen ve-

teriner hekimler resmi tatil günlerinde, bayramlarda görevlerini yapmaktan kaçınmazlar. Salgın ve paraziter hastalıklarla mücadele söz konusu olduğunda yaz-kış, gece-gündüz demeden ülkenin her yerinde görev yapmaya hazırdırlar."

"Veteriner hekim geçimi bir ya da birkaç hayvana bağlayan aile fertlerinin de büyük güvencesidir. O tüm çektiği güçlüklerin yanısıra acı çeken çaresiz bir canlının acısını dindirmenin mutluluğunu yaşar."

"Ayrıca son yıllarda serbest çalışmayı oldukça benimseyen ve tercih eden veteriner hekimlerin mesleklerinde çok başarılı oldukları gurur verici bir gerçektir."

şeklinde hayvancılık, veteriner hekimliğin önemi ve zorlukları konularındaki haber yazılarında mesleki deontolojiye de önem veren Prof. Dr. Kocabatmaz'ın veteriner hekimliği mesleğinin haklı gururunu yaşayan biri olduğu ve bu uğurda gereken çabayı gösterdiği söylenebilir.

Sonuç olarak, Prof. Dr. Mehmet Kocabatmaz Veteriner Hekimliği Tarihi çalışmalarına gösterdiği destek ve katkıları, bilimsel çalışmalar yanında yoğun idari görevlerde gösterdiği başarılı hizmetleriyle daima şükranla anılacaktır.

Kaynaklar

Anon. (1998a). S.Ü. Rektörlük Arşivi Prof. Dr. Mehmet Kocabatmaz (285 nolu) Dosyası.

Anon. (1998b). S.Ü. Veteriner Fakültesi Arşivi.

Anon. (1998c). S.Ü. Veteriner Fakültesi Yönetim Kurulu Kararları.

Kocabatmaz, M. (1985). Hayvan Hastalık ve Zararlıları ile Mücadelenin Üretime ve Ekonomiye Sağlayacağı Katkıları. TRT - 1 : Köyümüz - Köylümüz Programı. 10 Mayıs 1985, Saat : 17.00 (Konuşma metni).

Kocabatmaz, M. (1987). Türkiye'de Veteriner Hekimlik Öğretimi. Yeni Konya Gazetesi, 23-24 Aralık 1987, Konya.

Yaşar, A. (1995). Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesinin Kuruluşu ve İlk On Yıllık Gelişimi. Vet. Bil. Derg., 11, 1, 131-139.